

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 329/2025-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Petra Molnára a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej BIZOŇ & PARTNERS, s.r.o., Laurinská 4, Bratislava, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9CdoPr/5/2024 z 26. novembra 2024 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 18. februára 2025 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia, ktoré navrhuje zrušiť a vrátiť vec najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľka si uplatňuje aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola žalobkyňou v konaní vedenom Okresným súdom Topoľčany pod sp. zn. 6Cpr/7/2022 o určenie neplatnosti výpovede z pracovného pomeru a náhradu mzdy, v ktorom okresný súd rozsudkom č. k. 6Cpr/7/2022-126 z 26. októbra 2022 žalobu zamietol, v ktorom ustálil, že výpoveď je platným prejavom vôle zamestnávateľa, výpovedný dôvod – nadbytočnosť sťažovateľky pre prijaté organizačné zmeny (zrušenie pozície SAP špecialistu, pozn.) je dostatočne konkretizovaný nezameniteľným spôsobom a výpoveď je s ním v príčinnej súvislosti, ponukovú povinnosť žalovaný splnil a sťažovateľka odmietla ponúkané pozície.

3. Sťažovateľka podala odvolanie proti tomuto rozsudku, o ktorom rozhodol Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k. 9CoPr/9/2022-211 z 19. októbra 2023 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny a riadne odôvodnený. K námietke nedostatku vôle

zamestnávateľa ukončiť pomer výpoveďou, pretože jej dal na výber medzi dohodou a výpoveďou, krajský súd doplnil, že z vykonaného dokazovania bolo nesporne preukázané, že vôľou žalovaného bolo ukončiť pracovný pomer so žalobkyňou z dôvodu organizačných zmien, k čomu aj došlo zákonom predpísaným spôsobom, a to výpoveďou. Žalovaný tak doručením výpovede žalobkyni prejavil vôľu v okamihu, keď jej túto doručil. K námietke nedostatočne vymedzeného výpovedného dôvodu krajský súd s poukazom na obsah výpovede ustálil, že boli splnené formálne náležitosti výpovede, keďže z nej vyplýva, že 18. októbra 2021 zamestnávateľ prijal písomné rozhodnutie o organizačnej zmene s účinnosťou od 1. februára 2022, v dôsledku ktorej sa stala sťažovateľka nadbytočnou a ponuku vhodnej práce odmietla, čím bol naplnený výpovedný dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce. Skutočnosť, či k organizačnej zmene skutočne došlo a či je medzi rozhodnutím a nadbytočnosťou žalobkyne príčinná súvislosť, nebola v konaní sporná. Námietku sťažovateľky o účelovosti organizačnej zmeny krajský súd považoval za nedôvodnú, túto skutočnosť v konaní na prvom stupni nenamietala a nepoprela, že došlo k zrušeniu jej pracovného miesta na pozícii SAP špecialista. Žalovaný ako zamestnávateľ preukázal, že pred skončením pracovného pomeru prijal rozhodnutie o organizačnej zmene, v dôsledku ktorého zaniká pracovná pozícia žalobkyne, ktorá sa viazala výhradne k špecifickému SAP projektu. K námietke nevykonania navrhnutých dôkazov (mzdové listy, pozn.) krajský súd uviedol, že súd prvej inštancie rozhodol o veci konečným rozsudkom tak, že žalobu o vyslovenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru zamietol, preto nebolo potrebné vykonávať dokazovanie mzdovými listami, nešlo o dôkazy, ktoré sa týkali rozhodných skutočností. Mzdové listy ako listinný dôkaz by boli podstatným dôkazom vtedy, keby súd prvej inštancie vyslovil skončenie pracovného pomeru zo strany žalovaného za neplatné a rozhodoval by aj o výške náhrady mzdy.

4.1. Sťažovateľka podala dovolanie podľa § 420 písm. e) a f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP, v ktorom namietala arbitrárnosť, svojvoľnosť napadnutého rozsudku krajského súdu a deficit v dokazovaní spočívajúce v tom, že z výpovede svedkyne krajský súd sám vyvodzoval a zisťoval rozhodujúce skutočnosti bez splnenia povinnosti tvrdenia zamestnávateľa, ako aj nevykonanie ňou navrhnutých dôkazov (pracovné zmluvy všetkých zamestnancov a vyžiadanie informácií zo Sociálnej poisťovne) na účely zistenia, či nebol na jej miesto prijatý iný zamestnanec.

4.2. Sťažovateľka ďalej namietala nesprávne právne posúdenie (odklon od ustálenej praxe) právnej otázky, či bol zamestnávateľ povinný vymedziť výpovedný dôvod tak, aby vyplývalo z listiny o výpovedi, ktorú zo štyroch alternatív § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce ako dôvod výpovede zamestnávateľ použil. Ďalšia otázka znela, či bol povinný zamestnávateľ vymedziť výpovedný dôvod tak, aby vyplýval len z listiny o výpovedi, alebo je možné ho zisťovať aj z iných listín nepripojených k výpovedi (rozhodnutie o organizačnej zmene, pozn.).

4.3. Sťažovateľka namietala aj nesprávne obsadenie krajského súdu len na účely vyhlásenia rozsudku, pretože z dôvodu náhlej práceneschopnosti pôvodnej členky senátu ju pri vyhlasovaní rozsudku nahradila zastupujúca sudkyňa v zmysle rozvrhu práce, ktorá nemala dostatočný časový priestor na naštudovanie veci, pri vyhlásení rozsudku sa neoboznamovalo so spisom a jej účasť pri hlasovaní preto musela byť len formálna.

5. Najvyšší súd vec meritórne prejednal a napadnutým rozsudkom zamietol dovolanie sťažovateľky, keď tvrdenú vadu zmätočnosti [§ 420 písm. f) CSP] a nesprávne obsadeného súdu [§ 420 písm. e)

CSP] nezistil, v tejto časti bolo dovolanie vyhlásené za neprípustné, avšak pripustil dovolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia.

5.1. K namietanej arbitrárnosti najvyšší súd uviedol, že obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie sťažovateľky, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je arbitrárne, prípadne že vyhodnotenie dôkazov odvolacím súdom, ktorý je viazaný skutkovým stavom, ktorý ustálil súd prvej inštancie, by bolo nelogickým a nekonzistentným. Vykonanie dokazovania patrí do právomoci súdov a súd rozhodne, ktorý dôkaz vykoná. Z obsahu spisu je zrejmé, že súd prvej inštancie poskytol dostatočný a procesne správny priestor žalobkyni na uplatnenie jej procesných práv. Pokiaľ ide o namietaný prenos dôkazného bremena na stranu žalovaného v pracovnoprávných sporoch, sama skutočnosť, že bola žalobkyňa tzv. slabšou stranou sporu, avšak zastúpenou kvalifikovaným zástupcom (advokátom), ju nezbavila povinnosti preukázania svojich tvrdení. V tomto smere právne závery uvedené v dovolaní nie sú správne, tak isto ako skutočnosť týkajúca sa procesného (podľa sťažovateľky neprípustného) postupu súdu pri vykonaní dôkazu výsluchom svedkyne, na ktorom bola zúčastnená ako strana sporu s možnosťou kladenia otázok 28. septembra 2022, čo využila.

5.2. K prvej dovolacej otázke najvyšší súd uviedol, že z hľadiska obsahu § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce je výpovedný dôvod nadbytočnosti založený na kumulatívnom splnení predpokladov, a to rozhodnutia o organizačných zmenách, nadbytočnosti zamestnanca a vzájomnej príčinnej súvislosti. Zákonník práce v tomto ustanovení síce „*ponúka alternatívy, s označením alebo*“, avšak nie v zmysle, že ich presným konkrétnym neuvedením vo výpovedi by sa stávala výpoveď neplatnou. Pre platnosť výpovede je rozhodujúce, že dôvod výpovede sa musí vo výpovedi skutkovo vymedziť tak, aby ho nebolo možné zameniť s iným dôvodom, inak je výpoveď neplatná. Sťažovateľka v dovolaní podľa názoru najvyššieho súdu nesprávne uvádza ako odklon od ustálenej praxe, že odvolací súd sa mal odkloniť tým, že zaujal záver, že postačí len uvedenie § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce. Z textu výpovede je zrejmé, že žalovaný zamestnávateľ uviedol rozhodnutie o organizačnej zmene týkajúcej sa pracovnej pozície žalobkyne, ako aj vzťah, príčinnú súvislosť s jej nadbytočnosťou. Takto vymedzený dôvod výpovede je jednoznačný a nie je možné ho zameniť s iným. Ďalšie vymedzené právne otázky považoval najvyšší súd len za rozvíjanie problematiky vymedzenia výpovedného dôvodu, ktoré nemá právnu relevanciu k predmetu sporu, navyše odvolací súd tieto otázky vo svojom rozhodnutí neriešil a nezaložil na nich svoje právne závery.

5.3. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. e) CSP najvyšší súd uviedol, že táto námietka nemá opodstatnenie a predkladá ničím neoverené skutočnosti, pretože súdna prax predpokladá zastupovanie v senáte, senát podľa zápisnice rozhodoval o 11.00 h, preto mal pred poradou senátu a vyhlásením rozsudku odvolacieho súdu dostatočný priestor na oboznámenie sa so spisom, keď dve z členiek senátu boli so spisom v rámci prípravy pojednávania odvolacieho súdu oboznámené a nepochybne poskytli relevantné závery aj zastupujúcej sudkyňi.

II.

Sťažnostná argumentácia

6. Sťažovateľka ústavnou sťažnosťou namieta arbitrárne a formalistické posúdenie svojho dovolania vo vzťahu k podstatným argumentom v rozpore s obsahom svojho práva na súdnu

ochranu a spravodlivý proces, ako aj práva na zákonného sudcu. Sťažovateľka tvrdí, že záver najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP je podložený iba zhrnutím aplikovateľnej judikatúry bez toho, aby najvyšší súd uvedené judikatúrne východiská zrozumiteľne aplikoval na konkrétny prípad a poskytol sťažovateľke individualizované dôvody korešpondujúce s konkrétnymi dovolacími námietkami.

6.1. Ďalej sťažovateľka namieta, že v časti jej dovolania namietajúcej nesprávne právne posúdenie sa najvyšší súd podstatnou časťou argumentácie sťažovateľky nezaoberal, pretože krajský súd ju neriešil. Práve to, že sa s jej argumentmi krajský súd nezaoberal, sťažovateľka vyčítala ako arbitrárnosť odvolacieho rozsudku. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu je formalistický, logicky si odporujúci a ústavne neutržateľný, keďže dovolaním napadnutý rozsudok považuje za riadne odôvodnený a zároveň sa dovolaním uplatnenou argumentáciou sťažovateľky nezaoberal, pretože to odvolací súd vo svojom rozhodnutí neriešil. Sťažovateľka označila v dovolaní rozhodnutie R 94/1968 (od ktorého sa krajský súd odklonil), podľa ktorého pri skúmaní výpovedného dôvodu podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce sa súd musí sústrediť na tri základné otázky: či ide o zmenu úloh zamestnávateľa, zmenu technického vybavenia alebo o iné organizačné zmeny, či sa stal zamestnanec nadbytočným a či je daná príčinná súvislosť medzi nadbytočnosťou zamestnanca a organizačnými zmenami. V prejednávanej veci z výpovede nevyplývalo, o ktorú z alternatív nadbytočnosti podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce malo ísť, a teda či došlo k zmene úloh zamestnávateľa, zmene technického vybavenia zamestnávateľa, zníženiu stavu zamestnancov s cieľom zabezpečiť efektívnosť práce alebo inej organizačnej zmene. V reakcii na túto argumentáciu najvyšší súd poskytol len formálne a nedostatočné odôvodnenie: *«Zákonník práce v tomto ustanovení síce „ponúka alternatívy, s označením alebo“, avšak nie v zmysle, že ich presným konkrétnym neuvedením vo výpovedi, by sa stávala neplatnou.»* Sťažovateľka spochybňuje možnosť preskúmania príčinnej súvislosti medzi organizačnou zmenou a výpoveďou na strane súdu bez ustálenia, o ktorú z alternatív vôbec ide.

6.2. K dovolaciemu dôvodu nesprávne obsadeného súdu sťažovateľka namieta, že verejné vyhlásenie rozsudku nie je formálny úkon, na ktorom stačí iba účasť tretieho člena senátu, ale ide o okamih, keď odvolací súd rozhoduje o podanom odvolaní. Je objektívne nemožné, aby zastupujúca členka senátu mohla mať za tých pár hodín dostatočný časový priestor na naštudovanie veci. Na ten deň boli navyše nariadené ďalšie dve verejné vyhlásenia rozsudkov. Sudca má rozhodovať nestranne, spravodlivo a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom, a nie na základe záverov, ktoré mu (možno) poskytnú zvyšní členovia senátu. Za týchto okolností malo byť verejné vyhlásenie rozsudku odročené na iný deň, keďže sa tak nestalo, najvyšší súd mal rozsudok odvolacieho súdu zrušiť aj z dôvodu podľa § 420 písm. e) CSP.

III.

Predbežné prerokovanie sťažnosti

7. Podstatou sťažnosti je namietaná arbitrárnosť napadnutého rozsudku v dvoch aspektoch, a to i) nedôvodné odmietnutie dovolania v časti dovolacích dôvodov podľa § 420 písm. f) a e) CSP (arbitrárnosť a nesprávne obsadený súd) a ii) vo vzťahu k namietanému nesprávnemu právnomu posúdeniu poskytnutie len formálnych odpovedí bez reakcie na kľúčovú argumentáciu.

8. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010). Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem súdmi s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňovateľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody ústavne relevantnej intenzity.

9. Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane pripomína (napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 159/08, IV. ÚS 596/2012, III. ÚS 365/2017), že posudzovanie splnenia podmienok dovolacieho konania [vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. e) a f) CSP] je v zásade vo výlučnej právomoci najvyššieho súdu a, zohľadňujúc argumentáciu sťažovateľky v jej sťažnosti, úloha ústavného súdu v posudzovanej veci sa obmedzuje na posúdenie, či najvyšší súd v napadnutom rozsudku dostatočným, a teda ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil svoje právne závery o neprípustnosti dovolacieho dôvodu zmätočnosti a zákonného sudcu, ako aj svoje právne posúdenie nastolených právnych otázok pripustených k meritórnemu dovolaciemu prieskumu.

10. Odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu v časti namietaného dokazovania ústavný súd považuje za dostatočné a zrozumiteľné, keď najvyšší súd uzavrel, že nezistil pnutie s obsahom práva na spravodlivý proces sťažovateľky, pretože jej bol vytvorený dostatočný procesný priestor na konfrontáciu svedkyne. Nevykonanie navrhovaného dokazovania všetkými pracovnými zmluvami zamestnancov žalovanej a informáciami Sociálnej poisťovne všeobecnými súdmi najvyšší súd odôvodnil tým, že rozhodovanie, ktoré dôkazy je potrebné vykonať, patrí okresnému súdu a súvisí s voľným hodnotením dôkazov. Dovolací súd, ako aj ústavný súd nie sú oprávnené prehodnocovať vykonané dokazovanie a nahrádzať voľnú úvahu svojou vlastnou. Zásadný exces vo vykonanom dokazovaní zistený nebol.

11. Vo vzťahu k právnemu posúdeniu považuje sťažovateľka za zásadné ustálenie, o akú organizačnú zmenu ide, v súdnom konaní, ako aj v samotnej výpovedi s poukazom na judikát R 94/1968. V prejednávanej veci bolo dokazovaním ustálené, že organizačná zmena spočívala v ukončení projektu, na ktorý bola viazaná pozícia sťažovateľky ako SAP špecialistky, a inú prácu odmietla. Táto zmena bola prijatá písomným rozhodnutím a vo výpovedi riadne popísaná (s odkazom na rozhodnutie o organizačnej zmene). Pre rozhodnutie v tejto veci nie je právne významné, pod ktorú zákonnú alternatívu by bolo vhodné túto organizačnú zmenu podradiť (či došlo k zmene úloh zamestnávateľa, zmene technického vybavenia zamestnávateľa, zníženiu stavu zamestnancov s cieľom zabezpečiť efektívnosť práce alebo inej organizačnej zmene), ale rozhodujúce je len to, že bol výpovedný dôvod skutkovo vymedzený natoľko určito, že nie je zameniteľný s iným dôvodom výpovede. Uvedené výpoved' spĺňala. Nie je možné považovať absenciu teoretickej bližšej klasifikácie organizačnej zmeny v súdnom konaní alebo v napadnutom rozsudku najvyššieho súdu za odporujúcu obsahu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu alebo spravodlivý proces.

12. K námietke nezákonného sudcu ústavný súd dodáva, že k prijatiu rozhodnutia senátu dochádza na neverejnej porade a hlasovaní senátu, ktoré predchádza verejnemu vyhláseniu rozsudku, t. j. oznámením rozhodnutia sporovým stranám a verejnosti v pojednávacej miestnosti, a preto považuje

ústavný súd odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu v časti nepripustenia tohto dovolacieho dôvodu za ústavne akceptovateľné.

13. Vychádzajúc z uvedených úvah, ústavný súd v prejednávanej veci nezistil taký výklad a aplikáciu relevantných právnych ustanovení, ktorých účinky by boli nezlučiteľné s označenými právami sťažovateľky alebo ktoré by popierali samotný obsah a zmysel aplikovaných noriem. Ústavný súd považuje najvyšším súdom poskytnuté odpovede na dovolacie námietky sťažovateľky za ústavne akceptovateľné, a preto konštatuje, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a označenými základnými právami sťažovateľky nezistil takú príčinnú súvislosť, ktorá by signalizovala možnosť vyslovenia ich porušenia po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto odmietol ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. mája 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu